

Uwagi szczegółowe do *Raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia pn. Droga wodna łącząca Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską – lokalizacja Nowy Świat i Aneksu do Raportu.*

1. Z uwagi na treść *Aneksu do Raportu o oddziaływaniu na środowisko* dla ww. przedsięwzięcia i brak odniesień w nim do zastrzeżeń przekazanych przy piśmie Zarządu Województwa Pomorskiego z dn. 10.07.2018 r. za aktualne należy uznać następujące uwagi:

Lp.	Treść uwagi
1	Rozdz. 3.4. Nie określono przez ile dokładnie lat (poza stwierdzeniem cyt.: <i>w pierwszych latach funkcjonowania toru</i>) prace pogłębiarskie będą musiały być realizowane częściej. Zapis wymaga doprecyzowania.
2	Rozdz. 3.4.1. W opisie rodzajów wykonywanych prac nie podano informacji o likwidacji roślinności w rejonie obu pasów technicznych (murawy wydmy i szuwały nadzalewowe).
3	Rozdz. 3.5.1, 7.5. W <i>Raporcie</i> jest mowa o niepełnym rozpoznaniu hydrogeologicznym, zatem niewykluczony jest większy, niż prognozuje się w dokumencie, zakres potencjalnych negatywnych oddziaływań na wody podziemne, w tym ujmowanych na potrzeby miasta Krynica Morska.
4	Rozdz. 5.1. Zapisy zawierają błędne informacje i wymagają weryfikacji. Na Mierzei Wiślanej na wschód od Mikoszewa całkowicie brak jest siedlisk łągowych. W zagłębieniach tych nie może być łągu, gdyż brak tam ruchu wody w siedlisku (wyrażna stagnacja wody) i odpowiednich indykatorów florystycznych. W miejscach takich na Mierzei Wiślanej mogą występować brzeziny bagienne lub, znacznie rzadziej, olsy.
5	Rozdz. 5.2. Tytuł rozdziału nie jest adekwatny do jego treści. Przeprowadzono tu jedynie analizę depresji społecznej regionu, a nie analizę skutków dla środowiska w przypadku niepodejmowania przedsięwzięcia.
6	Rozdz. 6.1. W porównaniu z dość dokładnym opisem historii Mierzei Wiślanej, w opisie Żuław Wiślanych nie uwzględniono żadnych informacji historycznych, które są kluczowe dla zrozumienia specyfiki i funkcjonowania tego obszaru.

7	<p>Rozdz. 6.2 i 6.13.</p> <p>W treści wskazano, że Mierzeję Wiślaną zamieszkuje ok. 22 tys. stałych mieszkańców. Nie wskazano jednak źródła tych danych. Biorąc pod uwagę dane statystyczne liczba ta wydaje się być mocno zawyżona.</p>
8	<p>Rozdz. 6.3.</p> <p>Wśród zasobów surowców naturalnych brak informacji o potencjalnych złożach bursztynu na Mierzei Wiślanej (por. str. 255), a także o złożu wód Krynica Morska IG 1 – wody termalne oraz wody lecznicze zmineralizowane.</p>
9	<p>Rozdz. 6.3.4.</p> <p>Z tabeli 6.3. wynika, że zawartość cynku w osadach dennych w rzece Elbląg w punkcie P-2a wynosi 483 (Nm/Pd) wobec normy 300 (Nm/Pd). W związku z tym przekroczenie stężenia dopuszczalnego jest raczej znaczące, a nie niewielkie.</p>
10	<p>Rozdz. 6.9.</p> <p>Zwraca się uwagę na fakt, że łoś od co najmniej 6 lat na stałe bytuje na Mierzei Wiślanej (odbywa się tu jego rozród). Treść <i>Raportu</i> wymaga weryfikacji. Brak jest także informacji o powiązaniu Nadzalewowego korytarza ekologicznego z korytarzami regionalnymi – Doliny Nogatu i Doliny Szkarpany.</p>
11	<p>Rozdz. 6.11 i 6.12.</p> <p>W charakterystyce walorów kulturowych i krajobrazu brak jest informacji, czy w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia - na Zatoce Gdańskiej i Zalewie Wiślanym - występują elementy podwodnego dziedzictwa kulturowego.</p>
12	<p>Rozdz. 6.12.</p> <p>W treści <i>Raportu</i> zawarto błędne informacje jakoby Nadmorski Park Krajobrazowy rozciągał się na południe od Zalewu Wiślanego. Nadmorski Park Krajobrazowy wraz z otuliną znajduje się w kierunku zachodnim wzdłuż Zatoki Gdańskiej oraz Puckiej i „okiem nieuzbrojonym” nie jest widoczny z Mierzei Wiślanej na wysokości Nowego Świata.</p>
13	<p>Rozdz. 6.12.</p> <p>Treść rozdziału poświęcona ocenie krajobrazu marginalnie odnosi się do oceny krajobrazu lokalnego. Dodatkowo opisano w niej nieistniejące tu od co najmniej 200 lat zjawiska (wędrujące wydmy, zanikające przesmyki).</p>
14	<p>Rozdz. 6.13.</p> <p>Rozdział ograniczono do zasobów ryb i wybranych dóbr materialnych, bez dostatecznie szczegółowego omówienia gospodarki leśnej, łowieckiej, rolnictwa, turystyki. Zawarto w nim szereg zbędnych informacji, np. o bezrobociu, czy demografii szkolnictwa w regionie.</p> <p>Brak spójności z rozdz. 7.3., który z kolei napisany jest bardzo szczegółowo.</p>

15	<p>Rozdz. 6.14.</p> <p>Rozdział jest zbędny (por. dalej rozdz. 7.2. Zagrożenia związane z możliwością trafienia na pozostałości po II wojnie światowej w osadach Zalewu Wiślanego i na Mierzei Wiślanej), zawiera jedynie historię ucieczki ludności niemieckiej z Prus Wschodnich, nie wspomniano natomiast o marszu śmierci więźniów obozu i podobozów KL Stutthof.</p> <p>Zagadnienia zawarte w tytule pominięto całkowicie – brak katalogu artefaktów i zagrożeń, z jakimi można je powiązać.</p> <p>Warto w tym miejscu zauważyć, że w <i>Raporcie</i> nie zaproponowano postępowania w przypadku natrafienia – w trakcie budowy drogi wodnej – na ludzkie szczątki bądź niewybuchy z okresu II Wojny Światowej.</p>
16	<p>Rozdz. 7.1.</p> <p>W zakresie oceny wpływu na ludność, w sposób bardzo ogólnikowy odniesiono się do wpływu emisji zanieczyszczeń i uciążliwości transportowych na zdrowie i warunki życia ludzi, istotnych w fazie budowy dla stałych mieszkańców i osób przebywających czasowo w miejscowościach poza zasięgiem oddziaływania przedsięwzięcia. Odnosi się to do zwłaszcza do Stegny, Sztutowa i Kątów Rybackich położonych wzdłuż przebiegu drogi wojewódzkiej nr 501. Odpowiednio, nie podkreślono transportu jako źródła zanieczyszczenia powietrza, hałasu i wibracji rozprzestrzeniających się wzdłuż tej drogi.</p>
17	<p>Rozdz. 7.5.1.</p> <p>W <i>Raporcie</i> brak jest analizy wpływu robót w miejscu przekopu na obszar zasilania ujęcia w Przebrnie i ryzyka ograniczenia obszaru zasilania dla ujęcia. Ponadto brak jest aktualnego modelu matematycznego przepływu wód podziemnych (przywołany w <i>Raporcie</i> pochodzi z 1996 r., obecnie istnieją nowoczesne programy do modelowania, pozwalające uwzględnić wiele zmiennych), jak również analizy możliwości ascenzji wód słonych do rozciętej soczewy wód słodkich w zależności od wielkości poboru ujęć, zwłaszcza w Przebrnie, ale i w Krynicy Morskiej.</p>
18	<p>Rozdz. 7.9.3.</p> <p>Treść rozdziału wymaga weryfikacji, gdyż połączono tu faunę z florą i mykobiota. Łoś <i>Alces alces</i> na stałe bytuje na Mierzei Wiślanej od kilku lat. Występowanie wilka nie jest z kolei potwierdzone obserwacją osobników, a jedynie niejednoznacznych śladów, które najprawdopodobniej należały do dziedzicznych psów.</p> <p>Na str. 397 podano, iż lnicza wonna (gatunek ważny dla Wspólnoty) występuje na Mierzei Wiślanej na zachodnim skraju zasięgu, co jest sprzeczne ze stanem wiedzy chorologicznej. Do zachodniego skraju zasięgu lnicy wodnej w okolicy Unieścia jest jeszcze kilkaset kilometrów, a po drodze istnieją dwa ważne centra jej występowania: Półwysep Helski i Słowiński Park Narodowy.</p>
19	<p>Rozdz. 7.13.</p> <p>W <i>Raporcie</i> znajduje się błędna informacja o statusie Krynicy Morskiej jako uzdrowiska.</p>
20	<p>Rozdz. 9.</p> <p>Przy porównaniu oddziaływań wariantu Inwestora i racjonalnego wariantu alternatywnego brak jest oceny wariantu Skowronki w ujęciu JCWP, co jest istotne z uwagi na fakt, że w Załączniku 8 „<i>Ekspertyza - Ocena wpływu Programu „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” na zasoby wodne zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej</i>” jako wariant alternatywny rozważano Piaski.</p>

21	Rozdz. 13.2.10. W opisie nie zawarto propozycji zabezpieczenia organizmów żywych przed zassaniem przez pogłębiarki ssące stosowane przy pracach czerpalnych.
22	Załącznik 1. Tom „Inwentaryzacje” Weryfikacji wymaga treść załączników 1.2 i 1.6 w zakresie przytoczonych gatunków (w tym objętych ochroną) oraz poprawności danych liczbowych.
23	Załącznik - Zakres oddziaływania inwestycji na środowisko W treści nie pokazano całego zakresu inwestycji np. poszerzeń na odcinkach do mijania na torze wodnym (m.in. na rzece Elbląg) czy obrotnicy dla statków o promieniu 350 m na pn. od ujścia rzeki Elbląg.
24	Inne uwagi: <ul style="list-style-type: none"> • W projekcie <i>Planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej</i> (2017) dla akwenu na Zatoce Gdańskiej POM.90Ip (w którym planuje się przedsięwzięcie), zawarto rekomendację dotyczącą rozszerzenia zakresu raportu oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć w akwenu o wpływ na zasoby ryb przemysłowych. Projekt <i>Planu</i> w karcie akwenu POM.90Ip zawiera informacje o istnieniu optymalnych warunków habitatowych i hydrologicznych dla skutecznego tarła śledzia populacji wiosennej i śledzia populacji jesiennej oraz skrapia. W związku z tym wskazane jest rozważenie potrzeby bardziej szczegółowego odniesienia się do rekomendowanego zagadnienia w części ocenowej <i>Raportu</i>. • Dodatkowo w ramach oceny wpływu przedsięwzięcia na ludność nie uwzględniono potencjalnie możliwego negatywnego wpływu na warunki życia mieszkańców Krynicy Morskiej w związku z prawdopodobnym scenariuszem zahamowania, i to w sposób trwały, szans rozwojowych miasta, związanych z turystyką i funkcją usług zdrowotno-wypoczynkowych. Ponadto w związku z „wyspową izolacją” miasta mogą pojawić się zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców. <p>Harmonogram Realizacji Robót Budowlanych wymaga uzupełnienia, ponieważ nie uwzględnia wszystkich zaleceń przyrodniczych (np. zakazu prowadzenia prac związanych z pogłębieniem koryta rzeki Elbląg po zmirzchu w mies. IX-XI, tj. w czasie migracji węgorza).</p>
25	WAŻNE STRONY INTERNETOWE Nie zamieszczono strony internetowej Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana” http://www.parkmierzeja.pl , z której skopiowano informacje dotyczące np. szaty roślinnej. ZESPÓŁ AUTORSKI W <i>Raporcie</i> nie ujawniono składu zespołu autorskiego, także w <i>Aneksie</i> nie został on wskazany. Z uwagi na publiczny charakter postępowania oraz dokumentów w nim konsultowanych powołanie na przepisy o ochronie danych osobowych wydaje się być zaskakujące.

2. Ponadto niezależnie od powyższych uwag poniżej zgłaszamy następujące uwagi do *Aneksu do Raportu o oddziaływaniu na środowisko dla ww. przedsięwzięcia*

Lp.	Treść uwagi
26	<p>Rozdz. 1.1.</p> <p>W części dedykowanej konstrukcji sztucznej wyspy brakuje informacji o ewentualnym wprowadzeniu roślinności i np. instalacji szuwaru lub pozostawieniu do naturalnej bądź wspomagananej sukcesji i odtworzeniu szuwaru (co mogłoby stanowić kompensację utraty szuwarów w siedlisku 1150). Takie informacje pojawiają się dopiero w dalszej części dokumentu i w zupełnie nieoczekiwanej formie (np. utworzeniu łąk zmiennowilgotnych).</p>
27	<p>Rozdz. 3.</p> <p>Konieczna jest korekta nazwy Rezerwatu „Zatoka Elbląska”. Ponadto zgodnie z typologią zawartą w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U. 2005 nr 60 poz. 533) skorygować należy sformułowanie „rezerwat ornitologiczny” na „rezerwat faunistyczny ptaków”.</p>
28	<p>Rozdz. 3.6.</p> <p>Wątpliwości budzi zapis odnoszący się do braku płoszenia ptaków w obrębie rezerwatu przez wzmożony ruch jednostek na torze wodnym. Ruch jednostek na wąskiej rzece zawsze będzie powodował płoszenie ptaków wodnych.</p>
29	<p>Rozdz. 4.</p> <p>Wątpliwości budzi sposób wyznaczania lokalizacji brodów dla zwierząt, które uwarunkowane były rozwiązaniami projektowymi kanału, a nie analizą tras migracji zwierząt.</p>
30	<p>Rozdz. 4.1.</p> <p>W <i>Aneksie</i> projektuje się zielenią nawiązującą do naturalnych układów roślinnych, składającą się m.in. z rokitnika zwyczajnego, lnicy wonnej i mikolajka nadmorskiego. Zwraca się jednak uwagę, że ww. gatunki są objęte ochroną ścisłą (mikolajek i lnicą) lub częściową (rokitnik). Należy uwzględnić skąd miałby pochodzić materiał do nasadzeń. Ponadto należy mieć na względzie treść Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409), które nakłada na te gatunki m.in. zakaz umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym i zakaz umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. Jednocześnie zwraca się uwagę, że użycie zgodnie z treścią <i>Aneksu</i> lnicy wonnej (endemit wybrzeża południowego Bałtyku zagrożony w skali krajowej i regionalnej, pod ochroną ścisłą, ważny dla Wspólnoty) jest niezgodne z biologią gatunku.</p> <p>Wątpliwości budzi także to, co autorzy <i>Aneksu</i> rozumieją przez pojęcie „trawy ozdobne”. Bardziej poprawnym pojęciem byłoby „trawy wydmowe”. Ponadto jako zasadne wydaje się wykorzystanie wyłącznie dwóch gatunków pnączy: bluszcz pospolity i wiciokrzew pomorski (objęty ochroną gatunkową).</p> <p>Ponadto wątpliwości budzą rozwiązania dotyczące iluminacji mostów. Zaproponowane oświetlenie dolnej części konstrukcji nie będzie raczej służyło przeciwdziałaniu płoszeniu zwierząt i ułatwianiu ich migracji.</p>

31	<p>Rozdz. 4.5.</p> <p>Wątpliwości budzą stanowcze stwierdzenia odnoszące się do braku zagrożeń śmiertelności w trakcie przemieszczania się bezkręgowców. Można jedynie założyć, iż most północny nie będzie powodował zwiększonej śmiertelności bezkręgowców, a nie że uniknie się jej w ogóle, jak sugeruje zapis.</p>
32	<p>Rozdz. 4.6.</p> <p>Wg Aneksu nie ma potwierdzenia i tym samym nie przewiduje się wystąpienia efektu wyspy w związku z budową przekopu Mierzei. Powyższa teza poparta jest doświadczeniami w Wolińskim Parku Narodowym i rezerwacie Ptasi Raj na Wyspie Sobieszewskiej. Należy jednak podkreślić, że z uwagi na różnorodność zbiorowisk Wyspy Wolin i Wyspy Sobieszewskiej, trudno jest je porównywać z Mierzeją Wiślana.</p> <p>Co więcej, obserwacje wpływu fragmentacji siedlisk (w tym pochodzenia antropogenicznego) wskazują na poważne konsekwencje dla zachowania gatunków. W wielu pracach wykazano, że w celu zachowania zmienności genetycznej gatunków zagrożonych należy powstrzymać fragmentację krajobrazu i przywracać jakość siedliska (m.in. Adriaensa i in., 2006; Borzyszkowska S., 2014). Szczególne znaczenie ma to dla gatunków roślin związanych z wybrzeżem, które w wielu przypadkach rozprzestrzeniają się za pomocą prądów morskich np. mikołajek nadmorski <i>Eryngium maritima</i>, solanka kolczysta <i>Salsola kali</i> czy rukwiel nadmorska <i>Cakile maritima</i> (Kadereit i in. 2005). W przypadku mikołajka nadmorskiego, gatunku objętego ochroną prawną w Polsce, stwierdzono, że deforestacja czy budowa falochronów może prowadzić do powstania bariery dla przepływu genów pomiędzy populacjami (Minasiewicz J. i in., 2011). Ponadto, fragmentacja siedlisk dotykać może również owady. W konsekwencji do rośliny może docierać mniej owadów-zapylaczy lub docierają gatunki niespecyficzne (Gonzalez-Varo i in. 2009). Można przypuszczać, że utworzenie kanału przez Mierzeję Wiślana, wycinka lasu i budowa portu osłonowego może również stanowić podobną barierę dla roślin jak i owadów.</p>
33	<p>Rozdz. 5</p> <p>Korekty wymaga nazwa Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana”, ponadto fragmenty tekstu wymagają uzupełnienia o wskazanie źródła pochodzenia zapisów (większość informacji np. na temat szaty roślinnej została skopiowana ze strony internetowej Parku, która dotychczas nie została uwzględniona w zestawieniu literatury).</p> <p>Weryfikacji wymaga treść tabeli 2, m.in. w zakresie zakazu 4 (należy uwzględnić możliwe/spodziewane złoża bursztynu), zakazu 6 (budowa urządzenia wodnego będzie powodować zmianę stosunków wodnych) i zakazu 8 (brak uzasadnienia do twierdzenia, że istnienie kanału zabezpieczy brzeg przed abrazją).</p>
34	<p>Rozdz. 6.</p> <p><i>Aneks do Raportu</i> koncentruje się na wariantcie „Nowy Świat”, mimo iż zgodnie z art. 66 ust 1 pkt 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) w Raporcie powinny być uwzględnione opisy wariantów, w tym wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, a także racjonalnego wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Z treści <i>Aneksu</i> wynika, że dodatkowa inwentaryzacja siedlisk była wykonana tylko dla wariantu Nowy Świat i nie była prowadzona dla wariantu Skowronki. Budzi to zastrzeżenia, ponieważ takie podejście do wykonania <i>Aneksu</i> uniemożliwia rzetelne porównanie różnych wariantów. Dodatkowo w tym kontekście zaskakuje konkluzja, według której cyt.: na podstawie przekrojowej oceny na możliwe oddziaływania wariantu Skowronki i Nowy Świat, na chronione siedliska i gatunki, korzystniej wypada wariant Nowy Świat.</p>

35	<p>Rozdz. 6 i 6.2.3.</p> <p>W <i>Aneksie</i> opisano kwestie związane z siedliskiem 2110 Inicjalne stadia wydm nadmorskich, w szczególności fakt dużej dynamiki i efemeryczności występowania tego siedliska. Jednak z uwagi na powyższe fakt braku występowania tego siedliska w trakcie wizji nie jest dostatecznym uzasadnieniem dla stwierdzenia braku oddziaływania i braku konieczności minimalizacji oddziaływania drogi wodnej na to siedlisko szczególnie w fazie użytkowania. Tym bardziej, że w <i>Aneksie</i> podkreślono możliwość potencjalnego rozwoju płatów tego siedliska.</p>
36	<p>Rozdz. 6.1.</p> <p>Wątpliwości budzą zapisy mówiące o zagospodarowaniu nadwyżek wydobytych mas ziemnych, w szczególności o ich deponowaniu na kłapowisku na Zatoce Gdańskiej. Lokalizacje ich nie zostały wskazane w opisie.</p>
37	<p>Rozdz. 6.2.1.</p> <p>Rekomenduje się, by wśród wskazanego do pobrania materiału roślinnego były także diaspory sitowca nadmorskiego (<i>Bulboschoenus maritimus</i>), którego występowanie w lokalizacji Nowy Świat jest wysoce prawdopodobne.</p> <p>Ponadto zwraca się uwagę żeby w zapisach odnoszących się do przygotowań przed przesadzaniem szuwar przewidzieć badania dna w kierunku występowania roślinności zanurzonej oraz zoobentosu przed nasypaniem piasku w docelowych lokalizacjach. Podobna rekomendacja dotyczy przenoszenia roślinności wynurzonej.</p> <p>Weryfikacji wymaga numeracja rysunków o numerze 14.</p>
38	<p>Rozdz. 6.2.2.</p> <p>Wątpliwości budzą zapisy odnoszące się do powierzchni roślinności szuwarowej. Z załączonej dokumentacji widać, iż szerokość pasa roślinności szuwarowej jest lokalnie większa niż 1 metr, poza tym w ocenie szacunkowej nie uwzględniono (również nie zmierzonej) powierzchni roślinności pleustonowej, elodeidów i nymfeidów. Zatem zasadny jest wniosek, iż oszacowana powierzchnia roślinności jest zaniżona.</p> <p>Zwraca się także uwagę, że obszar Natura 2000 PLH280007 nie ma zatwierdzonego planu ochrony, a jedynie jego projekt.</p>
39	<p>Rozdz. 6.2.5.</p> <p>Pewne zastrzeżenia budzą planowane zabiegi odtwórcze wydmy szarej, ze względu na brak bezpiecznych metod odkrzaczania siedliska 2130, dostosowanych do warunków lokalnych (na co zwrócono uwagę już w 2014 r. podczas tworzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 PLH280007, sugerując konieczność utworzenia poligonów badawczych na próby różnych działań). Nie wskazano, czy usunięcie sosny z drzewostanu będzie przeprowadzone np. tylko jako wycinka z pozostawieniem karpiny i w jaki sposób przeciwdziała się możliwej w takich warunkach inwazji trzcinnika piaskowego. Ta sama uwaga odnosi się do elementów niższej warstwy drzewostanu i podszytu – brzozy, jarzębu oraz wierzby iwy, która dość łatwo tworzy odrośla ze ściętych pni (zatem wymagałaby karczowania). Dodatkowo, niewłaściwie przeprowadzona eradykacja systemu korzeniowego polikormonów róży pomarszczonej oraz odrostów robinii akacyjnej może wiązać się z destabilizacją utrwalonej wydmy i zwiększeniem jej wrażliwości na abrazję lub erozję eoliczną oraz utrudnić skuteczną sukcesję właściwej roślinności na rzecz elementów obcych siedlisku (np. spowodować inwazję nitrofitów), zwłaszcza w rejonie zwiększonej presji turystycznej. Należy też zwrócić uwagę na fakt, iż wydma szara we właściwym stanie ochrony (FV) to wydma bezleśna, stąd warunkowe pozostawianie na niej rokitnika jest niezgodne z celami ochrony siedliska (rokitnik należałoby w całości przenieść w inne miejsce).</p>

	<p>Ponadto wątpliwości budzi spójność wewnętrzna <i>Aneksu</i> w zakresie monitoringu. Z jednej strony <i>Aneks</i> stwierdza, że z uwagi na możliwe zmiany w akumulacji piasku i abrazji wybrzeża wskazane jest prowadzenie monitoringu powykonawczego, z drugiej jednak strony w <i>Aneksie</i> nie stwierdza się konieczności prowadzenia dodatkowego monitoringu, poza GIOŚ.</p> <p>Dodatkowo korekty wymaga nazwa kostrzewy (zamiast kostrzewa czerwona <i>Festuca rubra subsp. arenaria</i> powinno być kostrzewa kosmata <i>Festuca villosa</i>).</p>
40	<p>Rozdz. 6.2.12.</p> <p>Zapisy <i>Aneksu</i> winny – z uwagi na stwierdzane występowanie szarytki morskiej w wodach Zalewu Wiślanego - zostać pogłębione w zakresie oceny oddziaływania na ten gatunek.</p>
41	<p>Rozdz. 7.2.1. i 7.2.12.</p> <p>Wątpliwości budzą zapisy zawarte w rozdziałach w zakresie kierunku i metody zabiegów pratotechnicznych. Wcześniej nie wzmiankowano o przeznaczeniu fragmentu sztucznej wyspy na poligon doświadczalny w kierunku uzyskania łąki zmiennowilgotnej. Siedlisko 6410 jest w obszarach Natura 2000 PLH280007 i PLB280010 skrajnie rzadkie. Uzyskanie go na wyspie za pomocą metod zaproponowanych przez autorów <i>Aneksu</i> nie jest możliwe.</p>
42	<p>Rozdz. 7.2.4.</p> <p>Fragment treści odnosi się do cyranki, zamiast do gęgawy.</p>
43	<p>Rozdz. 7.4.</p> <p>Wątpliwości budzą zapisy <i>Aneksu</i> mówiące o ograniczeniu ruchu na Zalewie Wiślanym, zwłaszcza w jego zachodniej części. Zakłada się scenariusz podobny jak na Mierzei Helskiej, gdzie w wyniku silnej antropopresji turystycznej w strefie przybrzeżnej doszło do utraty siedlisk lęgowych, istotnych w skali całej Zatoki Puckiej. Trzeba jednak podkreślić, że ukształtowanie linii brzegowej, szuwary i występujące obwałowania w zachodniej części Zalewu Wiślanego nie predysponują tego obszaru do pływania kajakiem, rowerami wodnymi, uprawiania windsurfingu i katesurfingu. Miejsca te nie mają bezpośredniego dostępu do lądu np. w postaci plaż, tak jak to ma miejsce w przypadku Zatoki Puckiej, które to właśnie przyczyniły się do rozwoju różnych form aktywności i sportów wodnych. Poza tym należy zauważyć, że rozwój tego typu form turystyki w żaden sposób nie jest uzależniony od budowy kanału żeglownego przez Mierzeję Wiślaną. Ponadto w przypadku jachtów tylko jednostki o małym zanurzeniu mogłyby ewentualnie pływać w strefie, w której planuje się ograniczenia. Z kolei jednostki o większym zanurzeniu, które skorzystałyby z drogi wodnej przez kanał żeglowny Mierzei Wiślanej, nie będą w stanie wpłynąć w ww. obszar. Zatem wprowadzenie ograniczenia w pływaniu bez uprzedniego dokonania analizy uwarunkowań i kierunków rozwoju turystyki wodnej na tym akwenie jest niezasadne, tym bardziej że wprowadzenie ww. zakazów i ograniczeń może wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie istniejących w obszarach zakazów obiektów turystyki wodnych (portów, marin, przystani). Paradoksalnie budowa kanału żeglownego przyczyni się do ograniczenia rozwoju turystyki wodnej (Pętli Żuławskiej), a także żeglarstwa na akwenie Zalewu Wiślanego. Warto zaznaczyć, że jednym ze efektów realizacji inwestycji ma być otwarcie nowych możliwości dla turystyki i rekreacji nadwodnej, które pozwolą lepiej wykorzystać istniejące na Zalewie Wiślanym porty i przystanie, a w przyszłości ma się stać impulsem do budowy nowych. Do efektów ma też należeć wykorzystanie w pełni turystycznych walorów położenia portu w Elblągu na skrzyżowaniu morsko-rzecznych i śródlądowych szlaków wodnych, niezwykle cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym.</p> <p>Należałoby zatem rozważyć monitoring przedinwestycyjny, jak i po realizacji inwestycji, ruchu jednostek w tym obszarze, by następnie na ich podstawie podjąć dalsze działania, w tym ewentualnie wprowadzić ograniczenia bądź czasowe zakazy. Ponadto należałoby w pierwszej kolejności wyznaczyć tor wodny łączący</p>

	bezpośrednio planowany kanał żeglugowy na Mierzei Wiślanej z portem w Kątach Rybackich. W innym przypadku żegluga musiałaby odbywać się drogą okrężną po dotychczas wyznaczonych torach wodnych na Zalewie Wiślanym.
44	Rozdz. 7.4.1. Wątpliwości budzą zapisy odnoszące się do ograniczeń przestrzennych i czasowych dla prowadzenia robót czerpalnych. W <i>Aneksie</i> przywoływany jest okres lęgowy w terminie od 1 marca do 30 sierpnia (z możliwością skrócenia do 15 sierpnia), jednak ochrona gatunkowa obowiązuje cały rok, niezależnie od okresu lęgowego ptaków. W stosunku do wszystkich gatunków chronionych (nie tylko ptaków, również innych gatunków zwierząt, np. dobrze znanych i pospolitych wiewiórek, jeży, ropuch czy jaszczurek) obowiązują zakazy dotyczące m.in.: niszczenia siedlisk lub ostoi będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania; niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, umyślnego płoszenia lub niepokojenia.
45	Rozdz. 7.4.5. Wątpliwości budzi rozwiązanie dot. bud lęgowych dla ohara. Do ich budowy ma być wykorzystana blacha aluminiowa. Z uwagi na wysokie przewodnictwo cieplne metali, wykorzystanie tego materiału do budowania miejsca lęgowego wydaje się niezbyt trafnym wyborem.
46	Rozdz. 7.4.6. Wątpliwości budzą zapisy zawarte w tym rozdziale. Por. uwaga nr 41.
47	Rozdz. 7.4.7. Weryfikacji wymaga tabela w zakresie oddziaływania w trakcie funkcjonowania na gatunki niełęgowe (poz. 6 i 7).
48	Rozdz. 7.5. Zapisy zawarte w <i>Aneksie</i> dotyczące wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 są nieprecyzyjne. W wielu przypadkach mowa jest o braku „możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu, którego nie można zminimalizować”. Skutkuje to tym, że nie sposób stwierdzić czy w <i>Aneksie</i> , zawierającym obok ponownej oceny, korekty i uzupełnienia w zakresie działań minimalizujących, podtrzymano wniosek końcowy zawarty w Rozdziale 19 <i>Raportu</i> , że planowane przedsięwzięcie może znacząco negatywnie wpłynąć na obszar Natura 2000.
49	Rozdz. 10.1. <i>Aneks</i> powiela błędne informacje, na które zwracano uwagę w trakcie konsultacji <i>Raportu</i> . W zagłębieniach wydm rozwijają się brzeziny bagienne. Typowe bory bagienne są na Mierzei Wiślanej skrajnie rzadkie. W żadnej części Mierzei Wiślanej na wschód od Przekopu Wisły nie ma typowych lęgów (brak lasów z odpowiednimi indykatorami florystycznymi w strefie regularnych zalewów), zamiast nich mamy wyraźne olsy ze stagnacją wody w siedlisku. Jedynie w pobliżu brzegu Przekopu Wisły w rejonie Mikoszewa występują nieliczne skrajnie uproszczone i odkształcone gatunkowo, młodociane postaci grądu subatlantyckiego i to tylko dzięki podwyższonej trofii podłoża (układy te wykształciły się na dawnych polach refulacyjnych). Ponadto weryfikacji wymaga wykaz zbiorowisk roślinnych. W zestawieniu znalazły się zbiorowiska, które w tej lokalizacji nie występują (np. związek: <i>Aperion spicae-venti</i> - zbiorowiska chwastów upraw zbożowych). Dodatkowo dokonano błędnej diagnozy syntaksonomicznej. Zespół <i>Fago-Quercetum petraeae</i> R.Tx. 1955 nie występuje w lokalizacji Nowy Świat, i w ogóle na Mierzei Wiślanej jest wyjątkowo rzadki. Rozpowszechniony jest natomiast zespół <i>Betulo pendulae-Quercetum roboris</i> R. Tx. 1930 – pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (por. też str. 107 i opis siedliska 2180). Dodatkowo zwraca się uwagę, że <i>Aneks</i> powiela nieprawidłową terminologię zamiennie stosując pojęcia „roślinność” i „szata roślinna”.

50	<p>Rozdz. 10.2.</p> <p>W wykazie zagrożonych i chronionych gatunków roślin naczyniowych i paprotników wskazano błędną nazwę łacińską salwinii pływającej. Brak jest także informacji o regionalnym zagrożeniu lub jego braku dla arcydziegła litwora nadbrzeżnego oraz wskazano błędną informację o braku zagrożenia dla jezierzy morskiej i salwinii pływającej. Nieprawidłowa jest także informacja o braku ochrony gatunkowej wobec kruszczyka szerokolistnego i widłaka goździstego.</p> <p>Ponadto w ww. wykazie pozostawiono taksony, które od 2014 r. nie są już gatunkami specjalnej troski, np. konwalię majową i kruszynę pospolitą, a także zawarto błędną informację o braku zagrożenia regionalnego dla grzybieni białych, jezierzy morskiej i salwinii pływającej.</p> <p>Wśród gatunków chronionych, dla których <i>Aneks</i> wskazał potrzebę uzyskania odstępstw od zakazów, brakuje co najmniej trzech gatunków z rodz. <i>Pyrolaceae</i> oraz niedoszacowana jest powierzchnia płatów chronionych mszaków (w lokalizacji Nowy Świat nie będą to tylko „3 skupiska mchów”, lecz co najmniej kilka ha) i chrobotków z sekcji <i>Cladina</i>.</p>
51	<p>Rozdz. 11</p> <p>Wśród wymienionych JCWP, w obrębie których będzie realizowane przedsięwzięcie, nie wymieniono JCWP Mierzeja Wiślana (kod PLCWIWB1).</p>
52	<p>Uwagi do wyjaśnień (odpowiedzi) udzielanych innym organom</p> <p>Wyjaśnienia zawarte w tej części w niektórych wypadkach nie odpowiadają na zgłoszone wątpliwości, nie wyczerpują zadanego pytania, bądź udzielone odpowiedzi są rozbieżne z treścią <i>Aneksu</i>.</p>
53	<p>Załącznik 3</p> <p>W <i>Aneksie</i> dokonano korekty tabeli 2.1 z <i>Raportu</i>. Nie skorygowano jednak <i>Załącznika 4. Uwarunkowania wynikające z ustaleń dokumentów strategicznych do Raportu</i>, w którym wskazywano m.in. na zgodność planowanej inwestycji z dokumentami strategicznymi. Z tego względu treści nowej tabeli 2.1 (<i>Aneks</i>) i obowiązującego <i>Załącznika 4 (Raportu)</i> nie są ze sobą spójne.</p>
54	<p>Załącznik 4</p> <p>W związku z brakiem wykonania aktualnego modelu przepływu wód podziemnych dla rozpatrywanych w raporcie lokalizacji niemożliwe jest określenie właściwych działań zabezpieczających zgodnych z celami środowiskowymi dla wód podziemnych, w tym w szczególności: zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu. Zaproponowane rozwiązanie techniczne nie zabezpiecza migracji wód słonych przez dno kanału – a takie rozwiązanie było wskazane w ekspertyzie p. dr Doroty Dybkowskiej-Stefek z 2015 r. „Ocena wpływu Programu Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”. Dodatkowo proponowane rozwiązanie jest nieprecyzyjne gdyż nie wskazano na jakim etapie i na jakiej podstawie ma być określona głębokość wbicia ścianek wzdłuż brzegów kanału. Tym niemniej takie rozwiązanie nie zabezpiecza przed migracją wód słonych do soczewy wód słodkich. Należy także zwrócić uwagę, że prowadzenie monitoringu wód podziemnych w rejonie kanału poprzez 6 piezometrów nie jest działaniem ochronnym. Celem prowadzenia monitoringu w przypadku realizowanej inwestycji jest potwierdzenie bądź nieprawidłowości zastosowanych rozwiązań technicznych.</p>